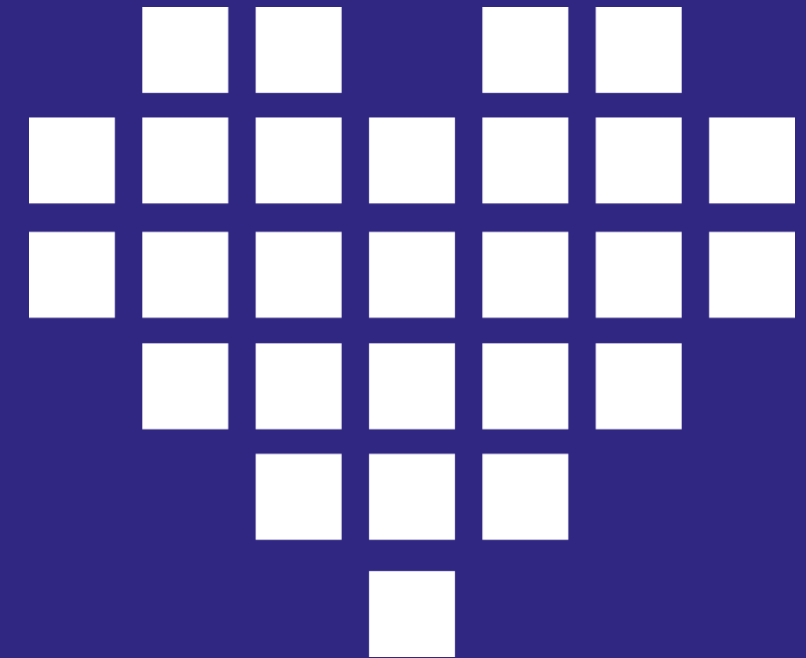

§ 21 Aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston työpajatyöskenntely koskien aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialan palveluverkkoa

Aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut –jaosto 19.10.2023

Työpajan tulokset (lisätään pöytäkirjan liitteeksi ja
toimitetaan tiedoksi aluehallitukselle)

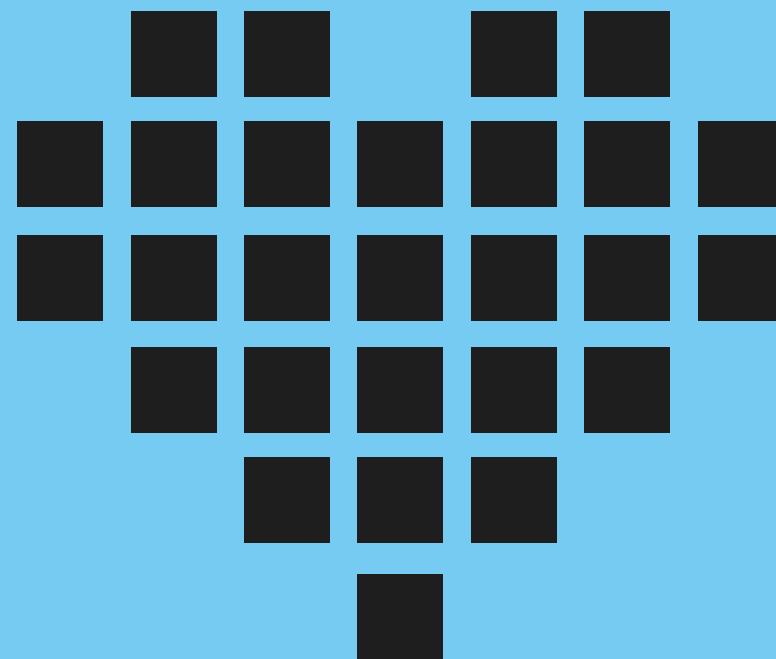
Työpajassa käsiteltävät kokonaisuudet:

1. Toimialan mahdolliset, nopeaa ratkaisua vaativat erityiskysymykset palveluverkkoon liittyen
2. Keskitetyt palvelut
 - Mitä palveluja pystytään tuottamaan / on järkevää tuottaa keskitettyinä palveluina vuonna 2030? Mitä tarkoitetaan keskitetyillä palveluilla? Montako tuottamisen pistettä tulee olla? Miten Vantaan ja Keravan hyvinvointialue jaetaan? Mikä väestöpohja? Keskitettyjen palvelujen sijainti ja henkilöstön saatavuus? Mitkä toimialat ylittävät palvelukokonaisuudet on tärkeä pystyä tarjoamaan samoista / lähekkäisistä toimipisteistä? Miksi nämä kokonaisuudet?
3. Lähipalvelut
 - Mitä palveluja pitää pystyä tuottamaan lähipalveluina vuonna 2030? Miksi juuri nämä palvelut? Mitä tarkoitetaan lähipalveluilla? Montako tuottamisen pistettä tulee olla palveluittain? Miten Vantaan ja Keravan hyvinvointialue jaetaan? Mikä väestöpohja? Miten kielelliset asiat huomioidaan lähipalveluissa? Miten henkilöstön saatavuus huomioidaan lähipalveluiden toimipisteiden suunnittelussa? Mitkä toimialat ylittävät palvelukokonaisuudet on tärkeä pystyä tarjoamaan samoista / lähekkäisistä toimipisteistä? Miksi nämä kokonaisuudet?
4. Teknologiset palvelut / etäpalvelut
 - Missä palveluissa voidaan tulevaisuudessa hyödyntää uusia teknologisia ratkaisuja nykyistä paremmin? Mitä palveluja voidaan tuottaa tai korvata kokonaan teknologian avulla? Millä periaatteilla teknologisia ratkaisuja lähdetään kehittämään? Mitä toimenpiteitä teknologisten ratkaisujen käyttöönotto tarvitsee? Mitä vaikutuksia ratkaisujen käyttöönotossa on huomioitava (mm. fyysisten tilojen tarpeen väheneminen, henkilöstön ja asiakkaiden osaamisen vahvistaminen jne.)?
5. Liikkuvat palvelut
 - Mitä palveluja tuotamme liikkuvina palveluina? Muuta liikkuvaa osaamista, mitä voidaan hyödyntää niin, että palvelut kulkevat asiakkaiden luo? Mitä lisäarvoa liikkuvat palvelut tuovat muihin palveluihin nähden, miksi juuri näitä palveluja on tärkeä tuottaa liikkuvina? Korvaavatko liikkuvat palvelut muita palveluja vai täydentävätkö palvelun saatavuutta?
6. Monituottajamallin hyödyntämisen mahdollisuudet
 - Miten palveluverkossa näkyy osto-/ järjestötoiminnan palvelut ja toimipisteiden sijainnit? Mitä tavoitellaan vuodelle 2030? Miten luomme ennustettavuutta palveluntuottajaverkostollemme?

1. Toimialan mahdolliset, nopeaa ratkaisua vaativat erityiskysymykset palveluverkkoon liittyen

Työryhmien vastaukset

Ryhmä 1: Toimialan mahdolliset, nopeaa ratkaisua vaativat erityiskysymykset palveluverkkoon liittyen

- Toimialan asiakastarpeeseen vastaaminen ja oman palvelutuotannon lisääminen
 - mm. vammaisten vaativan asumisyksikön perustaminen
- Tarvittavat toimenpiteet hoitajajonojen purkamiseksi
- Vammaispalvelulain uudistuksesta johtuvat toimenpiteet
- Henkilöstön veto- ja pitovoiman varmistaminen: palkkaratkaisut, työyhteisön tuki, hyvä johtaminen, kehittymismahdollisuudet
- Toimivien toimintamallien jalostaminen ja bench markkaaminen muihin hyvinvointialueen palveluihin ja toimintayksiköihin
- Yhdyspintatyöhön kiinnitettävä erityistä huomiota
 - erityisesti aikuissosiaalityössä paljon yhdyspintoja Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa (myös tuleva TE-palveluiden uudistus huomioiden)

Ryhmä 2: Toimialan mahdolliset, nopeaa ratkaisua vaativat erityiskysymykset palveluverkkoon liittyen

- Asunnottomien tilanne
- Vammaisten asumispalvelut – omaa tuotantoa lisittävä nykytilasta
- Asiakasohjauksen parantaminen
- Reagointi jälkihuollon ikärajan laskemisen johdosta

Ryhmä 3: Toimialan mahdolliset, nopeaa ratkaisua vaativat erityiskysymykset palveluverkkoon liittyen

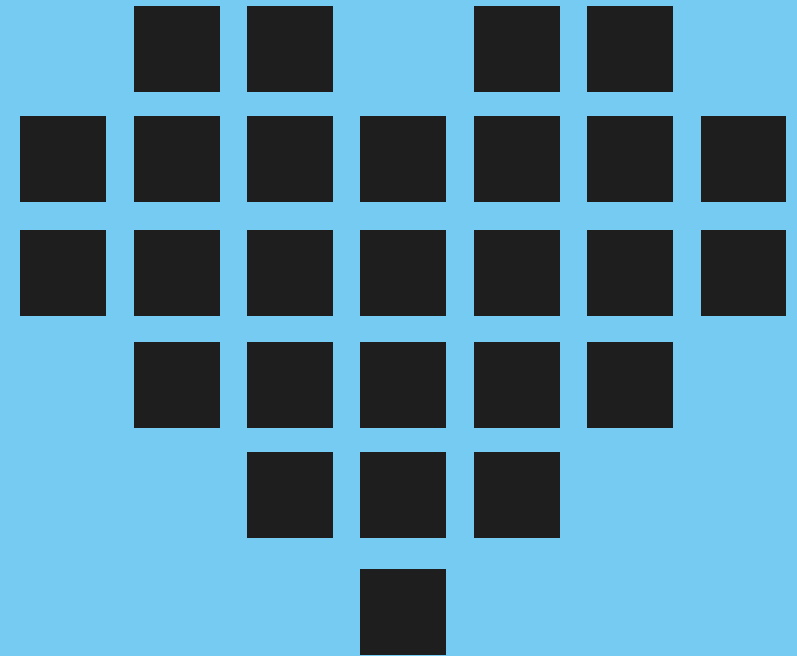

- Aikuissosiaalityön varmistaminen Kivistön alueelle. Esimerkiksi juuri avatun terveysaseman yhteyteen. Integraation ja sote-uudistuksen mukainen toiminta.
- Jalkautuvan työn jatkaminen hankkeen päättymisen jälkeen (asunnottomuuden ehkäisy –hanke)
- Kaupunkisuunnittelun ja kaavoituksen kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää, jotta ympäristö mahdollistaa palveluverkon toiminnan.

2. Keskitetyt palvelut

Työryhmien vastaukset

Ryhmä 1: Keskitetyt palvelut

- Keskitetyissä palveluissa palveluiden tuottamisen pisteet voisivat itä-länsi-pohjoinen -toimintamallilla toteutettuja
- Ennaltaehkäisevät palvelut: Koivukylän kohtaamispaikka hyvä esimerkki matalan kynnyksen palvelusta, jolla voitaisiin vähentää raskaampien palveluiden tarvetta (yhteistyö kaupunkien ja järjestöjen kanssa)
 - ennaltaehkäisevissä palveluissa huomioitava myös digitaaliset mahdollisuudet
- Henkilöstön saatavuuteen iso merkitys palveluiden sijainnilla – mm. henkilöstön liikkumismahdollisuudet julkisilla kulkuvälineillä
 - uudisyksiköiden tulee sijaita palveluiden lähellä
- Erityisen vaativissa palveluissa puolestaan sijainnin on hyvä olla hieman rauhallisempi (mm. hyvät ulkoilumahdollisuudet)
- Päihdeasiakkuuksien hoidossa olisi hyvä, jos olisi aikuissosiaalityön palvelut olisivat lähellä terveyspalveluita
 - moniammatillista tukea pystytään tarjoamaan paremmin keskitetyissä palveluissa
- Myös aikuissosiaalityön ja KELAn välinen yhteistyö ja palveluiden sijainti samoissa kiinteistöissä

Ryhmä 2: Keskitetyt palvelut

- Keskitetyissä palveluissa huomioitava helposti saavutettavuus junaratojen varrella
 - Huomioitava myös itä-länsi akseli palvelujen keskittämisessä
- Useampia isompia keskitettyjä palvelukeskuksia, tämän lisäksi etäpalvelut ja liikkuvia lähipalveluja
- Hyvinvointikeskuksissa tulee olla tarjolla myös sosiaalineuvontaa. Moniammatillista yhteistyötä tiimimallisesti hyvinvointikeskuksissa.
 - Sosiaalityö yhdistetään terveyskeskuksiin → eivät olisi erillään vaan yhtenä kokonaisuutena

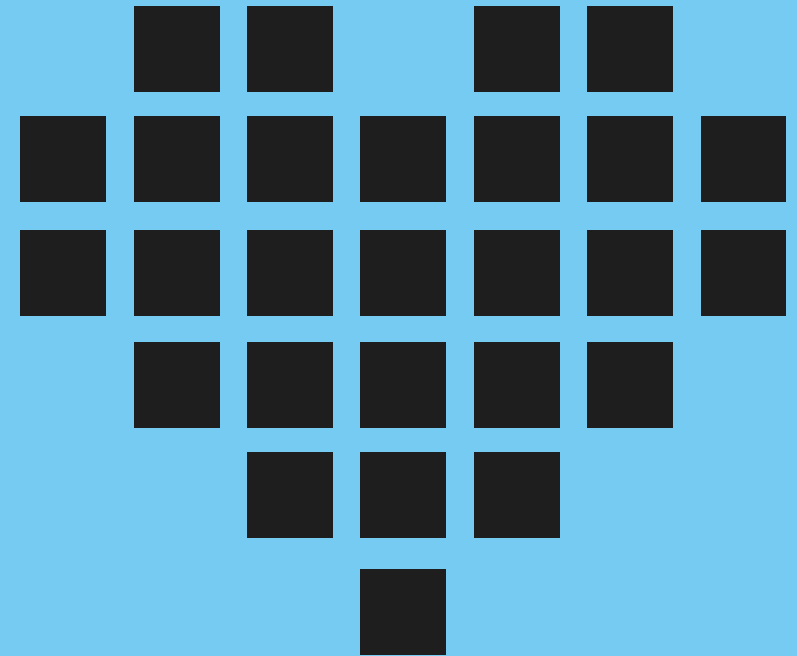
Ryhmä 3: Keskitetyt palvelut

- Harvemmin tarvittavat ja syvää erityisosaamista tarvitsevat palvelut on järkevää keskittää → osaamisen keskittäminen
- Hoitopolun mahdollistaminen "yhden katon alla". Asiakslähtöisyys, mm. varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen toteutus voisi olla samassa, esim. päihde- ja mielenterveystyössä / moniongelmaiset / paljon palveluja tarvitsevat
- Palveluverkkoa pitää kuitenkin pystyä miettimään ja kehittämään irrallaan seinistä.

3. Lähipalvelut

Työryhmien vastaukset

Ryhmä 1: Lähipalvelut

- Kohtaamispaikkojen olisi hyvä olla lähipalveluina.
- Kiinnitettävä sijaintien osalta huomiota sekä sijaintiin etäisyytenä että saavutettavuuteen julkisilla kulkuvälineillä.
- Sekä Kivistö että Hakunila nousivat esille alueina, joiden palvelutarjontaa tulisi kehittää.
- Palveluiden suunnittelussa huomioitava aluerakenne ja väestöpohja
- Yhteistyö Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa: olisiko mahdollista hyödyntää yhteisiä tiloja?
- Lähipalveluissa yhteistyö järjestöjen kanssa?

Ryhmä 2: Lähipalvelut

- Lähipalveluita tuotettava niille, jotka eivät voi käyttää etä- tai keskitettyjä palveluja
- Paljon käytettävät palvelut tulisi tarjota lähipalveluina hyvien yhteyksien äärellä
- Voidaanko palveluita viedä laajemmin asiakkaiden kotiin → palveluiden saavutettavuus

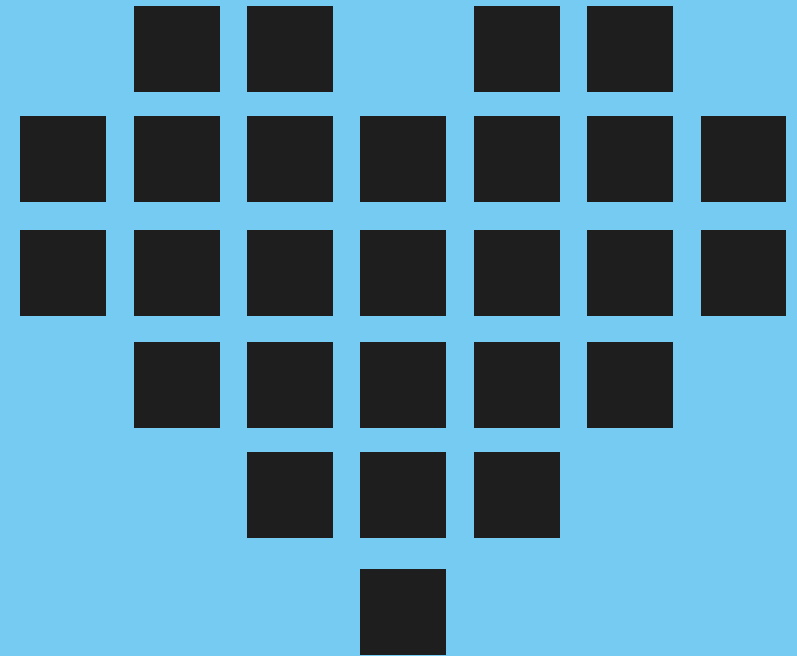
Ryhmä 3: Lähipalvelut

- Terveyspalvelut (laboratoriot jne.) eli sellaiset palvelut, joita käytetään paljon
- Neuvonta- ja asiakasohjaus olisi hyvä olla lähipalveluna. Myös velkaneuvonta
- Vammaisten asumispalvelut on hyvä sijoittaa hyvien kulkuyhteyksien varrelle ja palvelujen läheisyyteen. Tämä auttaa itsenäisessä toiminnassa ja voi vähentää muuten palvelujen tarvetta (esim. kauppapalvelu, kuljetuspalvelu jne.)

4. Teknologiset palvelut / etäpalvelut

Työryhmien vastaukset

Ryhmä 1: Teknologiset palvelut / etäpalvelut

- Chat-pohjaiset palvelut voisivat tuoda lisäarvoa hyvinvointialueen palveluihin.
- Digitaalisissa palveluissa huomioitava myös monikielisyys, saavutettavuus ja selkokieliyys.
- Tarve digitaalisten palveluiden kehittämiseen tulee tulla asiakkailta. Palveluiden kehittämisen tulee tukea vahvaa ja hyvää asiakaskontaktia, tiivis hyvä yhteistyö ja kontaktipinta asiakkaaseen.
- Etäpalvelu voisi toimia esimerkiksi alkutapaamisen jälkeen pidettäviin jatkotapaamisiin.
- Digitaaliset palvelut ja yhteydenottotavat voivat jopa madaltaa kynnystä tulla palveluiden piiriin tietyillä asiakasryhmillä

Ryhmä 2: Teknologiset palvelut / etäpalvelut

- Palveluvalikoima tärkeää, tarjottava erilaisia palveluita eri tarpeisiin.
 - Teknologisten palvelujen tarjontaa tulee tehostaa ja parantaa niiden henkilöiden osalta, jotka pystyvät käyttämään digipalveluja. Tämän rinnalla oltava vaihtoehtoisia palveluja → kaikkia palveluja ei voi siirtää digipalveluiksi.
 - Erityisesti sosiaalipalveluissa huomioitava muiden kuin digipalvelujen tarjonta.
- Neuvonta- ja asiakasohjaus myös etä- ja digipalvelujen käytössä

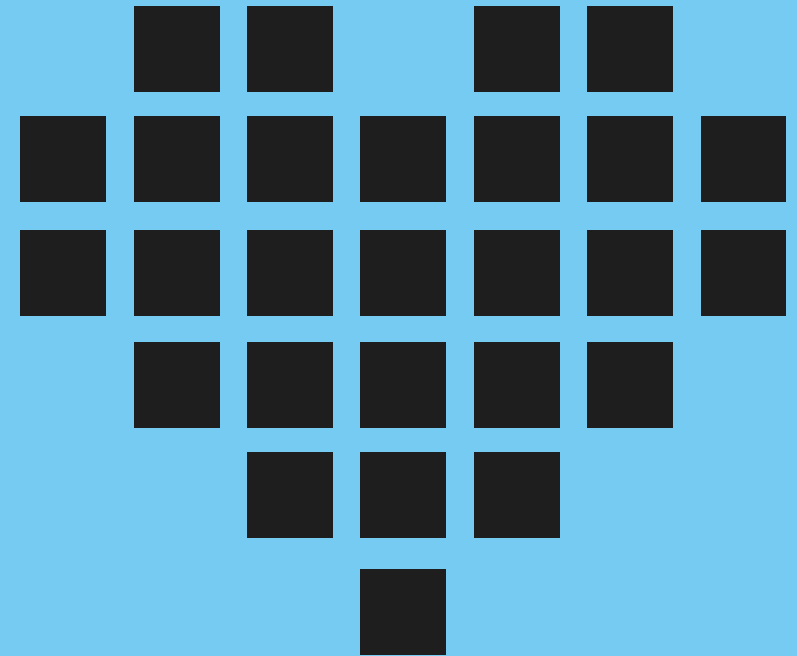
Ryhmä 3: Teknologiset palvelut / etäpalvelut

- Palvelujen varmistaminen inhimillistä kontaktia tarvitseville ihmisille pitää pystyä varmistamaan jatkossakin. Etäpalveluja sellaisille, jotka osaavat ja pystyvät niitä käyttämään ja hyödyntämään → vapauttaa resurssia inhimilliseen kontaktiin.
- Vaikeiden asioiden esiin ottaminen voi olla asiakkaalle helpompaa digitaalisen yhteyden kautta. Siksi näiden kehittäminen tärkeää.
- Vertaistuki-toiminnan mahdollistaminen digitaalisten yhteyksien välityksellä voi olla järkevämpää kuin kasvokkain.

5. Liikkuvat palvelut

Työryhmien vastaukset

Ryhmä 1: Liikkuvat palvelut

- Liikkuvat palvelut tuovat ketteryyttä palveluvalikkoon ja niillä pystytään vastaamaan helposti ja nopeasti palvelutarpeisiin
- Liikkuvat palvelut voivat toimia myös ennaltaehkäisevinä palveluina
 - voi helpottaa hoitoon pääsyä
- Kaikilla asiakkailla ei ole mahdollisuutta etsiä hyvinvointialueen verkkosivuilta tietoa → jalkautumalla fyysisesti hyvinvointialueen eri alueille mahdollistetaan kaikille tasapuolisesti tiedon saantia ja palveluiden piiriin pääsyä
- Aikuissosiaalityössä esimerkiksi ohjaus- ja neuvontapalvelut voisivat olla liikkuvina palveluina tuotettavia, samoin vammaispalveluissa
 - Esimerkiksi ohjaus- ja neuvonta koskien tulevaa vammaispalvelulain uudistusta

Ryhmä 2: Liikkuvat palvelut

- Liikkuvat palvelut täydentävät keskitettyjä ja lähipalveluita.
- Tarve erilaisille liikkuville palveluille → kotiin vietävät palvelut, liikkuva yksikkö, asiakasohjausta
- Liikkuvien palvelujen oltava näkyviä → viedään keskeisille paikoille, jossa ihmiset liikkuvat
 - Matalankynnyksen palveluita

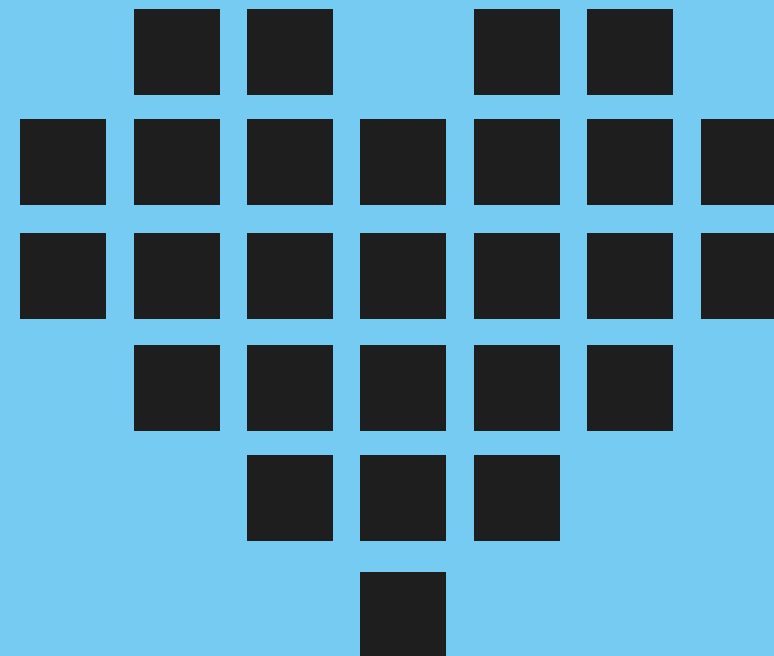
Ryhmä 3: Liikkuvat palvelut

- Lääkäripalvelujen ja muiden tarvittavien palvelujen (esim. hammaslääkäri) liikkuminen paljon apua tarvitsevien henkilöiden luo esim. asumisyksiköihin → kaikkien asukkaiden ei tarvitse liikkua
- Terveystenhuollon Pop up –pisteet (esim. rokotukset jne.)
 - Voi liikkua asiakkaiden lähelle
- Ennaltaehkäisevien palvelujen tulisi olla liikkuvia: etsivä ja löytävä päihdetyö jne.

6. Monituottajamallin hyödyntämisen mahdollisuudet

Työryhmien vastaukset

Ryhmä 1: Monituottajamallin hyödyntämisen mahdollisuudet

- Vammaispalveluissa ostopalvelut merkittävässä roolissa, vaikkakin omaa tuotantoa on lisätty
- Oman tuotannon lisääminen ostopalveluiden vähentämiseksi
- Valvontavastuu: ennen kuin omaa palvelua saadaan määrällisesti lisättyä, on siirtymävaiheessa kiinnitettävä erityistä huomiota ostopalveluiden valvontaan laadun varmistamiseksi
- Ostopalveluissa keskityttävä kilpailutuksen sopimusehdoissa ja palvelun sisällön määrittelyssä onnistumiseen

Ryhmä 2: Monituottajamallin hyödyntämisen mahdollisuudet

- Palveluiden tuottamisessa tarvitaan sekä osto- että itse tuotettuja palveluita → tulee täydentää toisiaan
 - Pitkällä tähtäimellä tavoitteena siirtyä enemmän itsetuotettuihin palveluihin

Ryhmä 3: Monituottajamallin hyödyntämisen mahdollisuudet

- Selkokielliset palvelut tärkeää
- Kolmannen sektorin ja läheisverkoston jne. hyödyntäminen sote-sektorilla paremmin. Läheisverkostoa ei voi ulkoistaa. Vertaistuen ja muiden sote-osaamista laajempien verkostojen ja osaamisen hyödyntäminen asiakkaiden arjessa.
- Kokemusasiantuntija-toiminnan hyödyntäminen. Voisi auttaa esim. palveluihin luottamuksen kasvattamisessa.

